

MA0004 Matematická analýza 1, 1. seminář

17. 2. 2020

1 Posloupnosti

- Opakování znalostí ze střední školy
- Monotonie a omezenost posloupnosti
- Limita posloupnosti

Literatura

- Petáková, J.: *Matematika – příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy*. 1. vydání. Prometheus, 1998. ISBN 978-80-7196-099-7.
- Bušek, I. *Řešené maturitní úlohy z matematiky*. Praha: SPN, 1985.
- Odvárko, O. *Matematika pro gymnázia – Posloupnosti a řady*. Praha: Prometheus, 1995. ISBN 80-7196-195-7.

Zopakujte si doma:

- posloupnosti a jejich vlastnosti (pojem posloupnost, rekurentní určení posloupnosti, některé vlastnosti posloupností)
- aritmetická posloupnost
- geometrická posloupnost

Příklad 1: Rozhodněte, zda je posloupnost (a_n) monotónní:

(a) $\left(\frac{-1}{n(n+1)}\right)_{n=1}^{\infty}$

(b) $\left(\frac{(-1)^n}{n}\right)_{n=1}^{\infty}$

(c) $\left(\frac{2n+3}{n}\right)_{n=1}^{\infty}$

Příklad 2: Rozhodněte, zda je posloupnost (a_n) omezená:

(a) $\left(\frac{n+1}{n}\right)_{n=1}^{\infty}$

(b) $\left(\frac{3n+4}{2n+1}\right)_{n=1}^{\infty}$

(c) $\left((-1)^n \cdot n\right)_{n=1}^{\infty}$

Příklad 1: Rozhodněte, zda je posloupnost (a_n) monotónní:

(a) $\left(\frac{-1}{n(n+1)}\right)_{n=1}^{\infty}$

(b) $\left(\frac{(-1)^n}{n}\right)_{n=1}^{\infty}$

(c) $\left(\frac{2n+3}{n}\right)_{n=1}^{\infty}$

Příklad 2: Rozhodněte, zda je posloupnost (a_n) omezená:

(a) $\left(\frac{n+1}{n}\right)_{n=1}^{\infty}$

(b) $\left(\frac{3n+4}{2n+1}\right)_{n=1}^{\infty}$

(c) $\left((-1)^n \cdot n\right)_{n=1}^{\infty}$

Výsledky:

- 1.(a) rostoucí, (b) není monotónní, (c) klesající;
- 2.(a) omezená, (b) omezená, (c) není omezená.

Limita posloupnosti

Definice: Necht' je dána posloupnost $\{a_n\}$ a číslo $L \in \mathbb{R}$. Řekneme, že posloupnost $\{a_n\}$ má vlastní limitu L , jestliže ke každému reálnému $\varepsilon > 0$ existuje index $n_0 \in \mathbb{N}$ takový, že pro všechna $n > n_0$ platí $|a_n - L| < \varepsilon$.

Příklad 3a: Posloupnost $\{a_n\}$ je dána následujícím předpisem:

$$a_n = \frac{(-1)^{n+n}}{2n}. \text{ Platí pro ni, že } L = \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \frac{1}{2}.$$

- Vypočítejte prvních pár členů posloupnosti $\frac{(-1)^{n+n}}{2n}$.
- Zvolte vhodně několik kladných hodnot parametru ε a najděte vhodné $n_0 \in \mathbb{N}$ tak, aby platila předchozí definice.

Příklad 3b: Pro posloupnost $\{a_n\}$ najděte $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$. Pomožte si grafickým znázorněním prvních pár členů.

(a) $a_n = \frac{1}{n}$

(b) $a_n = -\frac{1}{n}$

(c) $a_n = (-1)^n \cdot \frac{1}{n}$

(d) $a_n = c$ ($c \in \mathbb{R}$)

(e) $a_n = n$

(f) $a_n = -n$

Příklad 3c: Vypočtěte $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$ zadaných posloupností:

(a) $a_n = \frac{3n^2+1}{2n^2+1}$

(b) $a_n = \frac{3n+1}{2n^2+1}$

(c) $a_n = \frac{3n^2+1}{2n+1}$

Příklad 4: Vypočítejte:

(a) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n^2+1}{3-n^2}$

(b) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{2n^2}{n+1} - \frac{6n^3}{n^2-3} \right)$

(c) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(2n+1)^4 - (n-2)^4}{(n+1)^4 + (n-1)^4}$

(d) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[4]{n^5+2} - \sqrt[3]{n^2+1}}{\sqrt[5]{n^4+2} - \sqrt{n^3+1}}$

(e) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt{n+1} - \sqrt{n})$

(f) $\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(n - \sqrt{n^2+3} \right)$

(g) $\lim_{n \rightarrow \infty} 3^{\frac{6n+1}{2n-3}}$

(h) $\lim_{n \rightarrow \infty} \ln \frac{2n+1}{\sqrt{n^2+3}}$

Příklad 4: Vypočítejte:

(a) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n^2+1}{3-n^2}$

(b) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{2n^2}{n+1} - \frac{6n^3}{n^2-3} \right)$

(c) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(2n+1)^4 - (n-2)^4}{(n+1)^4 + (n-1)^4}$

(d) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[4]{n^5+2} - \sqrt[3]{n^2+1}}{\sqrt[5]{n^4+2} - \sqrt{n^3+1}}$

(e) $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt{n+1} - \sqrt{n})$

(f) $\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(n - \sqrt{n^2+3} \right)$

(g) $\lim_{n \rightarrow \infty} 3^{\frac{6n+1}{2n-3}}$

(h) $\lim_{n \rightarrow \infty} \ln \frac{2n+1}{\sqrt{n^2+3}}$

Výsledky:

4. (a) -2 , (b) $-\infty$, (c) $\frac{15}{2}$, (d) 0 , (e) 0 , (f) $-\frac{3}{2}$, (g) 27 , (h) $\ln 2$.

Příklad 4: Vypočítejte:

(i) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2+3^n}{3^n-2}$

(j) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n!}{n^2}$

(k) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+2)!+(n+1)!}{(n+3)!}$

(l) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n^2} (1 + 2 + 3 + \dots + n)$

(m) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{3n+2}{3} - \frac{3+5+7+\dots+(2n+1)}{n-5} \right)$

(n) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1+\frac{1}{2}+\frac{1}{4}+\dots+\frac{1}{2^n}}{1+\frac{1}{3}+\frac{1}{9}+\dots+\frac{1}{3^n}}$

(o) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{3n}\right)^n$ (pomůžte znalost $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = e$)

(p) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{3n}\right)^{9n-7}$ (pomůžte znalost $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = e$)

Příklad 4: Vypočítejte:

(i) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2+3^n}{3^n-2}$

(j) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n!}{n^2}$

(k) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+2)!+(n+1)!}{(n+3)!}$

(l) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n^2} (1 + 2 + 3 + \dots + n)$

(m) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{3n+2}{3} - \frac{3+5+7+\dots+(2n+1)}{n-5} \right)$

(n) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1+\frac{1}{2}+\frac{1}{4}+\dots+\frac{1}{2^n}}{1+\frac{1}{3}+\frac{1}{9}+\dots+\frac{1}{3^n}}$

(o) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{3n}\right)^n$ (pomůžte znalost $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = e$)

(p) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{3n}\right)^{9n-7}$ (pomůžte znalost $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = e$)

Výsledky:

4. (i) 1, (j) ∞ , (k) 0, (l) $\frac{1}{2}$, (m) $-\frac{19}{3}$, (n) $\frac{4}{3}$, (o) $e^{-\frac{1}{3}}$, (p) e^3 .